

AR

**Vit tosa
øgiliga nógv
um fráfall,
og tað eru
helst fleiri
orsøkir til
hví nógv
detta
burtur frá
sínum út-
búgvingum**

heldur hinvegin. Eg hevði ímyndað mær, at summi fyrst royna eitt hálv ár í Føroyum fyri síðani at fara niður til Danmarkar at lesa. Veruleikin tykist tó vera, at tey allarflestu, sum fella frá, fara aftur á arbeiðsmarknaðin, nøkur velja at skifta til aðra útbúgving í Føroyum, meðan heilt fá fara til Danmarkar, sigur Turid.

– Tað er userligatærfiggjarligu- og bústaðarumstøðurnar, ið gera seg galdandi fyri lestrarsteðgin. Tey lesandi fáa ikki so nógv burturúr síni útbúgving, tá ið tíðin skal raðfestast eftir peninginum heldur enn vitanartilfeinginum. Hetta er sjálvandi trupult hjá Fróðskaparsetrinum at broyta, og eigur at loysast á einum samfelagsligum stigi. Vónandi verða bygdur fleiri bíligir leigubústaðir til lesandi og stuðulskipanin tillagað, soleiðis, at skifti frá eini mánaðarløn hjá eldri lesandi til stuðulsupphæddina ikki verður so ógvuslig, at fólk gevast. Eitt nú hevur danska SU eina skipan, har tú kanst søkja um ein øðrvísi "vaksnamanna studning", um tú skiftir frá einum starvi seint í lívinum til eina útbúgving – tað var nakað, sum vit áttu at kanna nærri í Føroyum, sigur Turid.

størri sjálvstøðugt arbeiði, vísir forkvinnan fyri Ráð teirra lesandi á.

Neyðugt við samfelagsinnavirvum

Turid Christophersen metir ikki, at tað er vegna ov lágum stóði, at fólk fara frá síni útbúgving. Heldur eru tað gjøgnumgangandi tær figgjarligu umstøðurnar, sum leggja fót fyri tey lesandi.

– Eg havi ongantíð hoyrt nakran tosa um, at tað er ov lætt ella stóðið ov lágt á Fróðskaparsetrinum –

Vilja ikki slaka góðsku

Um einum ikki hóvar hagtølini fyri fráfall, er loysnin ikki at slaka krøvini, soleiðis, at tað verður lættari at framleiða fleiri bachelorar, vísir Hannes Gislason, útbúgvingarleiðari fyri KT-verkfrøði, á.

MORTAN ØSTERØ

Ein av bachelorútbúgvingunum, har ógvuliga fá fólk eru vorðin liðug, er KT-verkfrøði. Árgangirnir 2012 og 2014 tóku inn 65 lesandi til samans, harav einans níggju hava staðið sína endaligu roynd, meðan 36 fólk eru givin.

– Tað er rættiliga vanligt, at tað er stórt fráfall. Tey, sum gjøgnumføra, eru fyra ár ella longri um at verða liðug, og kanska eini 30-40 prosent av teimum, sum byrja, fáa bachelorprógvið, sigur útbúgvingarleiðarin fyri KT-verkfrøði, Hannes Gislason.

– Nógv av fráfallinum hendir heilt í byrjanini. Ein fittur partur av teimum hevur kanska bara valt KT-verkfrøði av hálvum áhuga, og síðani fella tey frá og søkja aðra útbúgving – serligani

útbúgvingar, sum ikki eru at finna í Føroyum. Men eftir tað fyrsta hálvárið, tykjast fólk at fylgja ógvuliga væl við, sigur Hannes.

Útbúgvingarleiðarin vísir eisini á, at KT-verkfrøði er ógvuliga krevjandi lesnaður, men, at tey ikki ætla sær at slaka krøvini bert soleiðis, at hagtølini verða snøggari.

– Vit skulu ikki slaka krøvini fyri hvat krevst fyri at standa okkara útbúgving, tí tað er at fara á kompromis við góðskuna og tær kvalifikatiónirnar, sum ein KT-verkfrøðingur eigur at hava. Vit hava roynt at slaka upptøkukrøvini einaferð. Fóru frá at krevja stóddfrøði á A-stigi til B-stig, men at vit fáa fleiri næmingar inn er ikki einstýðandi við, at vit fáa fleiri næmingar út. Hinvegin hava vit royndir av, at tey, ið eru dugnalig til stóddfrøði oftani eru dugnalig til KT eisini, sigur Hannes Gislason.

At lesa er fulltíðarstarv

Tey lesandi arbeiða ov nógv við síðuna av lesnaðinum, og tiskil detta tey frá, vísir Hans Andrias Sølvará, dekanur á Fróðskaparsetrinum, á.

MORTAN ØSTERØ

Seinastu árin hava minni enn helvtin av teimum lesandi á Søggu- og samfelagsdeildini gjørt segliðug við sínar útbúgvingar. Av teimum, sum byrjaðu í 2014 vórðu einans 13 prosent liðug rættstundis. At tey lesandi ikki verða liðug rættstundis, er ikki óvanligt, sambært Hans Andriasi Sølvará, dekanum á Fróðskaparsetrinum, ið er knýttur at Søggu- og samfelagsdeildini.

– Tey eru nógv, sum ikki taka lesnaðin innan normeraða tíð, og so er eisini fráfall. Sumt av fráfallinum er púra natúrligt – fólk enda á skeivari hill, og vilja heldur royna okkurt annað. Sum útbúgvingarstovnur ynskja vit sjálvandi at hava so lítið fráfall sum møguligt, betra um

lestrarumhvørvið og ta vegleiðingina, vit bjóða, sigur Hans Andrias.

Afturvendandi trupulleikin innan universitetslívið í Føroyum, tykist vera, at tey lesandi ikki fáa tað figgjarliga og lestrarliga at hanga saman. Oftani skulu tey røkja stórv við síðuna av lesnaðinum, meðan góð úrslit á universitetinum krevja, at man leggur eina heila arbeiðsviku í lesnaðin.

– Tað at lesa á universiteti, er fulltíðararbeiði. Arbeiðsbyrðan svarar til 40 tímar um vikuna, harav fáir undirvísingartímar eru, men nógv orka skal leggjast í fyrireiking og uppgávur. Tiskil kann vera trupult at arbeiða nógv við síðuna av og tað er helst tí, at summi gevast, sigur Hans Andrias Sølvará.